

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine ja karantiini kehtestamine riigipiiri ületamisel COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusega nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine ja karantiini kehtestamine riigipiiri ületamisel COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ on riigipiiri seaduse alusel kehtestatud ajutised riigipiiri ületamist puudutavad piirangud ja riigipiiri ületamisega kaasnev karantiin.

Riigipiiri seaduse § 17 lõike 1 punktide 1 ja 2 kohaselt on Vabariigi Valitsusel õigus riigi julgeoleku huvides, avaliku korra tagamiseks, rahva tervist ohustada võiva olukorra ennetamiseks või lahendamiseks, samuti välisriigi palvel ajutiselt piirata riigipiiri ületamist või see peatada ja kehtestada karantiin riigipiiri ületamiseks.

Korralduse eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. COVID-19 on suure nakatuvusega haigus, mis levib kiiresti ja ulatuslikult ning mille kulg võib olla raske või eluohtlik. Samuti puudub või pole kättesaadav haigusele efektiivne ravi ja haiguse levik võib ületada haiglate ravivõimekuse.

Riigipiiri ületamise piirangud on kehtestatud, kuna COVID-19 põhjustav koroonaviirus SARS-CoV-2 on maailmas endiselt levimas ja nakatumise määr on mitmes riigis endiselt kõrge. Seega on küllaltki suur oht, et inimene võib tuua nakkushaiguse Eestisse välisriigist. Koroonaviiruse välisriigist Eestisse toomise ennetamiseks ja viiruse Eesti-sisese leviku ohu vähendamiseks ongi Vabariigi Valitsus riigipiiri seaduse alusel kehtestanud riigipiiri ületamise ajutised piirangud ja piiri ületamisega seotud 14-päevase karantiini.

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldust nr 169 ning jäetakse korraldusest välja karantiini puudutavad sätted, kuna riigipiiri ületamisega kaasnevad liikumisvabaduse piirangud lisatakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusse nr 172 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“.

2. Selgitused eelnõu kohta

Põhiseaduse § 34 kohaselt on igal inimesel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks.

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusega nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine ja karantiini kehtestamine riigipiiri ületamisel COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ sätestati loetelu isikutest, kellele lubatakse riigipiiri ületamisel Eestisse siseneda.

Korraldusega kehtestati riigipiiri ületamisel Eestisse siseneda lubatud isikutele 14-päevane karantiini kohustus ning erandid, millistel juhtudel karantiini ei kohaldata.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 muudetakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 pealkirja ning jäetakse sellest välja karantiini kehtestamist puudutav osa.

Samal põhjusel muudetakse **korralduse punkti 1 alapunktiga 2** Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 preambulit ning jäetakse sellest välja viide riigipiiri seaduse § 17 lõike 1 punktile 2, mille kohaselt on Vabariigi Valitsusel õigus riigi julgeoleku huvides, avaliku korra tagamiseks, rahva tervist ohustada võiva olukorra ennetamiseks või lahendamiseks, samuti välisriigi palvel kehtestada karantiin riigipiiri ületamiseks.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 3 tunnistatakse kehtetuks Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 punktid 14–16, mis reguleerivad riigipiiri ületamisega seotud kohustuslikku karantiini ja selle erandeid. Riigipiiri ületamisega seotud liikumisvabaduse piirangud lisatakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusse nr 172 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine allakirjutamisel.

Korraldust saab vaidlustada esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Riigikohtu halduskolleegiumi praktika järgi, kui on tegemist määratlemata arvu juhtumeid käsitleva sättega, mis akti adressaadi õigusi selle teatavakstegemise ajal ei mõjuta, saab isik esitada kaebuse üldkorralduse tühistamiseks 30 päeva jooksul pärast mõju ilmnemist (RKHKm [3-19-557](#), 05.09.2019, p 8). Seega on Riigikohus sedastanud isikule võimaluse vaidlustada vahetut mõju mitteomavat sätet ka mõju ilmnemisest, kuid halduskohtumenetluse seadustikus vastav regulatsioon puudub.